

PROCEDIMENTS EN MATÈRIA DE SEGURETAT I SALUT LABORAL

ADQUISICIÓ, ÚS I MANTENIMENT D'EQUIPS DE TREBALL

Codi: OSL-PR-001

Juliol 2018 (versió 2)

1. OBJECTE

Establir els criteris que han de regir l'adquisició, fabricació i modificació, i posterior utilització i manteniment de tot tipus d'equips de treball per qualsevol centre, departament, òrgan o personal de la UdG, amb l'objecte de garantir que compleixin la normativa sobre seguretat en el treball.

2. RESPONSABLE

A l'hora d'adquirir un equip de treball per una tasca determinada, el responsable d'aplicar les consideracions establertes en el present document, és el mateix responsable de la decisió de la compra de l'equip, es a dir qui signa l'ordre de compra, d'adquisició o d'instal·lació del equip. En funció de la organització de cada Departament, Unitat, Centre o entitat, o depenent de la procedència dels fons destinats a adquirir l'equip, es concreten les responsabilitats en les següents figures:

- Directors de Departament, Institut de Recerca o Centre.
- Responsables del Projectes de Recerca.
- Personal Docent i Investigador (PDI).
- Altres persones amb capacitat per autoritzar la compra de l'equip.

Aquest mateix responsable haurà de fer constar al inventariar l'equip adquirit, o comunicar a l'encarregat d'inventariar l'equip, que aquest compleix les exigències establertes en el present document, i en concret que disposa de tots els requisits legals fixats en el punt 6.

En els procediments de contractació per la compra d'equips de treball caldrà incloure dins del plec de prescripcions tècniques la necessitat de que els equips compleixin els criteris i requisits establerts en aquest procediment.

3. NORMATIVA APLICABLE

Real Decret 1215/1997, de 18 de juliol, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per la utilització dels treballadors dels equips de treball.

Real Decret 1644/2008, de 10 d'octubre, pel que s'estableixen les normes per la comercialització i posada en servei de les màquines.

4. DEFINICIONS

Equip de treball

Qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació utilitzat en el treball, destinat a la realització d'una activitat (equips ofimàtics, eines portàtils com trepants o serres radials, vitrines de gasos, torns, etc.).

Màquina

Conjunt de parts o components vinculats entre sí, dels quals al menys un es mòbil, associats per una aplicació determinada, proveït o destinat a estar proveït d'un sistema d'accionament diferent de la força humana o animal, aplicada directament.

Aquells equips de treball als que sigui d'aplicació una normativa específica (reglament d'aparells a pressió, reglament d'aparells elevadors, etc.) hauran de complir també les prescripcions fixades en aquesta normativa (instal·lació i posada en servei, revisions i inspeccions reglamentàries, gestió de residus, etc.).

5. EXCEPCIONS

L'establert en aquest procediment no serà d'aplicació a les màquines especialment dissenyades i fabricades amb vista a la recerca per a ús temporal en laboratoris.

6. ADQUISICIÓ D'EQUIPS DE TREBALL

Per poder adquirir i utilitzar un equip de treball s'ha de disposar d'una sèrie de requisits legals. Aquests requisits es poden sintetitzar en els següents aspectes:

1. Disposar del **manual d'instruccions**, al menys en castellà, que contingui tota la informació relativa a la instal·lació, posada en servei, utilització, manteniment, riscos i mesures preventives, equips de protecció individual a utilitzar, etc.
S'haurà de conservar el manual d'instruccions durant tot el període de vida de l'equip de treball i estar a disposició per la seva consulta en tot moment per part del personal que utilitza l'equip.
No s'han d'adquirir equips de treball que no disposin de manual d'instruccions, o aquells pels que el manual d'instruccions sigui deficient en contingut, en relació amb la complexitat de l'equip.
2. Portar de forma visible, llegible i indeleble, com a mínim les indicacions següents:
La raó social i l'adreça completa del fabricant i, si s'escau, del seu representant autoritzat.
La designació de la màquina.
La designació de la sèrie o del model.
El número de sèrie, si n'hi ha.
L'any de fabricació.
3. Portar, de manera visible, llegible i indeleble, el **marcat CE**. Per certificar la conformitat de la màquina i components de seguretat amb la reglamentació vigent en matèria de seguretat i salut a la Unió Europea, el fabricant o el seu representant a la Comunitat ha de col·locar el marcat CE al costat de la informació esmentada a l'apartat anterior.
4. Disposar de la **declaració CE de conformitat**, d'acord amb la Directiva 2006/42/CE les màquines construïdes a partir del 29.12.2009, i d'acord amb la Directiva 89/392/CE les construïdes des del 01.01.1995 fins al 28.12.2009.

La declaració CE de conformitat és la verdadera garantia de que l'equip de treball que es vol adquirir compleix amb els requisits de la Unió Europea, i ha de constar dels elements següents:

Raó social i adreça completa del fabricant i, si s'escau, del seu representant autoritzat.

Descripció i identificació de la màquina incloent-hi la denominació genèrica, funció, model, tipus, número de sèrie i denominació comercial.

El conjunt de disposicions tècniques i/o legals a les que s'ajusta la màquina.

Si la certificació CE ha estat atorgada mitjançant un organisme de control, ha de constar el nom i adreça del mateix, i el número del certificat CE de tipus.

En alguns casos es farà referència a les normes harmonitzades, i normes i especificacions tècniques nacionals que s'hagin utilitzat.

Identificació de la persona apoderada per vincular al fabricant o al seu representant.

Els requisits esmentats anteriorment són aplicables a qualsevol equip de treball construït amb posterioritat a l'1 de gener de 1995, que el fabricant, importador o subministrador **està obligat a complir**. No es pot considerar conforme la adquisició de equips de treball nous que no compleixin el disposat anteriorment.

7. ADQUISICIÓ I ÚS D'EQUIPS USATS

No es aconsella la adquisició de equips de treball de segona mà, especialment els construïts amb anterioritat a l'1 de gener de 1995, atès que el més probable és que no compleixin amb les disposicions legals en matèria de seguretat aprovades pels equips de treballs construïts a partir d'aquesta data.

En el cas d'adquirir equips de segona mà, caldrà verificar el compliment de la normativa d'aplicació en funció de la posta en servei per primera vegada de l'equip a la Unió Europea.

En aquest cas, a més de la documentació i marcat exigible legalment caldrà verificar el compliment del RD 1215/1997, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per la utilització pels treballadors dels equips de treball, on es plantegen un sèrie d'exigències legals que han de ser complides a l'hora d'utilitzar els equips de treball. Per verificar aquest compliment l'equip adquirit haurà de disposar d'un **informe d'adequació (IA)** certificant el compliment de les prescripcions establertes al RD 1215/1997.

No s'haurà d'utilitzar cap equip de treball que no compleixi amb les prescripcions descrites en el RD 1215/1997.

En cas de disposar de equips de treball no conformes, haurà de realitzar-se un estudi de **posada en conformitat** del mateix, adequant-se l'equip de treball al RD 1215/1997 i recopilant la documentació necessària en funció de la normativa d'aplicació.

Per adequació s'entén el conjunt d'accions dirigides a obtenir la conformitat dels equips de treball amb els requisits essencials de seguretat i salut, identificant els riscos existents, determinant les mesures correctores oportunes per eliminar aquests riscos o, si això no es possible, minimitzar-lo i executar les mesures correctores definides.

El procés d'adequació de la maquinària, habitualment comprendrà les següents accions:

- Inspecció visual i comprovació dels sistemes de seguretat existents.
- Presa de dades.
- Revisió dels esquemes de que disposi l'equip de treball (elèctrics, pneumàtics, hidràulics, etc.).
- Elaboració d'un informe/acta detallat de deficiències trobades en el equip de treball, en relació al RD 1215/1997.
- Pressupost associat on es valori la resolució de les deficiències.
- Execució de totes les solucions descrites a l'informe anterior.
- Una vegada executades les modificacions, s'elaborarà l'informe d'adequació (IA), certificant el compliment de les prescripcions existents en el RD 1215/1997.

Finalment s'elaborarà un exemplar de manual d'instruccions per aquelles màquines que no disposin de la documentació legal necessària.

7.1 Presència de recursos preventius

L'article 22 bis del RD 39/1997, Reglament dels Serveis de Prevenció estableix que un dels casos en els que la presència dels recursos preventius serà necessària és en aquelles activitats en les que s'utilitzin màquines que no disposin de declaració CE de conformitat per ser la seva data de comercialització anterior a la exigència del tal declaració amb caràcter obligatori, i que siguin del mateix tipus que aquelles per les que la normativa sobre comercialització de màquines requereix la intervenció d'un organisme notificat en el procediment de certificació, quan la protecció dels treballadors no estigui suficientment garantida malgrat haver-se adoptat les mesures reglamentàries d'aplicació.

8. EQUIPS DE TREBALL PER A ÚS PROPI

Qualsevol fabricant d'un equip de treball abans de la seva posada en servei:

- S'ha d'assegurar que aquest compleix els pertinents requisits essencials de seguretat i salut (que figuren a l'annex 1 de RD 1644/2008).
- S'ha d'assegurar que estigui disponible el seu expedient tècnic.
- Ha de facilitar les informacions necessàries, com és el cas de les instruccions.
- Ha de portar a terme els oportuns procediments d'avaluació de la conformitat.
- Ha de redactar la declaració CE de conformitat i ha de col·locar el marcatge CE.

9. FORMACIÓ I INFORMACIÓ

S'haurà de garantir la **formació i informació** dels usuaris de l'equip de treball.

Tot treballador que participi directament a les operacions, o que sense estar involucrat directament en les mateixes, es pugui veure afectat pels equips de treball o les activitats en les que són utilitzats, haurà de ser informat pels responsables de l'activitat sobre els riscos als que està exposat, els medis amb els que s'ha de protegir, com i quan utilitzar-los, i especialment sobre el conjunt de mesures preventives i de normes internes o procediments de treball aplicables.

Cal tenir en compte que tot treballador implicat en una activitat, independentment del temps que l'hagi de realitzar, haurà de ser correctament ensinistrat/instruït (format en el maneig de l'equip) i dirigit, en tot el que pugui implicar un risc per a ell o per a tercers.

CONTROL DE CANVIS - Codi: OSL-PR-001		
Novembre 2011	versió 1	-----
Juliol 2018	versió 2	Inserció logotip nou i canvis en la maquetació